

Green Deal Nieuws – februari 2017

Column Annita Westenbroek (lid Green Deal Board): Voel de circulariteit en word eigenaar van de toekomst

Hoe voelt circulariteit? Het is misschien een vreemde vraag, want circulariteit wordt meestal in verband gebracht met denken. En laat dat nu net in de andere hersenhelft zitten. Toch is het van belang dat we circulariteit gaan voelen, dat we onze verantwoordelijkheid nemen en afstappen van het 'hebben'. Omdat we alleen zo eigenaar worden van onze toekomst.

Over circulariteit beginnen veel mensen pas na te denken als een product zijn eindfase nadert. De oude kranten gooien we in de papierbak, en plastic en apparatuur worden gescheiden ingeleverd. Zo leveren we allemaal een contributie aan het milieu. Dat doen we goed. Maar we zijn er nog niet. Er is namelijk nog een wereld te winnen. Want: hoe verminderen we afvalstromen? In ieder geval niet zoals we nu consumeren. Op het moment dat we het oude wegdoen, staat de nieuwe aanschaf meestal al gereed. De wasmachine draait al weer op volle toeren en alle apps zijn al geïnstalleerd op de nieuwe mobiele telefoon. Logisch van de ene kant, want een week zonder telefoon voelt toch onthand. Maar er ontstaat een vreemd fenomeen: omdat we gehecht zijn aan het gemak dat producten ons verschaffen, nemen we er tegelijk snel afscheid van. Terwijl dat voorkomen kan worden. Bijvoorbeeld door anders te ontwerpen en nieuwe business modellen te creëren.

Om de levensduur van producten en materiaalketens te verlengen zijn andere vaardigheden en een andere instelling essentieel. Zo moet bij het ontwerp al nagedacht worden over de toekomst. Bijvoorbeeld over hoe we geld kunnen verdienen met reparaties en upgrades en met producten die zonder reparatie of upgrade twee keer langer meegaan. Meer geld verdienen door minder te verkopen. Ik ben ervan overtuigd dat het kan. Door slimmer te ontwerpen, tijdlozer, en al in de eerste fase na te denken over toekomstige uitbreiding of reparaties. Of beter: preventief onderhoud en upgrade, zodat reparaties niet nodig zijn en comfort verbeterd wordt. Ketens moeten hierop aangepast worden. Niet alleen door sneller te repareren, maar vooral door tijdig onderhoud standaard aan te bieden. En tot slot is er een rol voor de overheid. Zij zal nieuwe wetgeving moeten initiëren waarin de aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid anders zijn geregeld en bijvoorbeeld arbeid minder wordt belast dan grondstoffen. Daardoor wordt het namelijk financieel ook aantrekkelijker om producten een tweede leven te gunnen.

De vraag is echter: wie neemt het initiatief en de verantwoordelijkheid? Wie is bereid om soms een storm te trotseren? Want dat is nodig. Nieuwe business modellen ervaren namelijk meestal ook tegenstand. Denk aan SnappCar of AirBNB. Vanuit het circulariteitsgevoel zijn dit geweldige initiatieven die inspelen op meervoudig gebruik, maar tegelijk komt de gevestigde orde in opstand. Ook dat juich ik toe. Sterker nog: dat is nodig in een transitieproces. Want alleen als innovatief denken, energie en bestaande waarden elkaar ruimte gunnen, kom je tot het gewenste resultaat.